

האם יש בכך משום חריגה והפרזה? אינני סבור כך. עלינו לערוך בדק־בית כללי ולהכניס מהפכה במושגינו; תחת שעד כה הורגלנו לש־פוט את החלב רק על סמך אחד ממרכיביו עלינו להתרגל ולראות בחלב את המוצר בשלימותו ובתור שכזה להעריכו ולשווקו.

אם אנו מעוניינים לטפח תוך מגמה לשנות הרכב החלב של פרוטינו, עלינו לאסוף נתונים לגבי תנובת החלב הכללית, % השומן, % המח"ש, ואולי אף % החלבון. מן ההכרח שיימצאו בידינו כל הידיעות הבסיסיות הדרושות לפעולות טיפוח וברירה נבונות ועילולות.

ד"ר ה. וו. תלה

מנהל המחקר בהתאחדות הולשטיין־פריזיאן

(מתוך: "הולשטיין־פריזיאן וורלד" מ־10 באוגוסט

1961)

הערת המביא לבית הדפוס

פחיתת החומר היבש הבלתי שמוני בחלב מחד וחשש הצרכנים ליהנות משומני בעלי־חיים מאידך עוררו את מגדלי־הבקר בארצות אחרות (הולנד, אג־גליה, ארה"ב) לטכס עצה בנידון ולמצוא דרכים להגדלת כמות המח"ש בחלב, וביחוד זו של החלבון. גם בארץ נשמרו כבר צלילים בכגון דא, אולם עז קריאת מאמר זה מסתבר שאין הבעיה פשוטה כל עיקר ואינה קלה לפתרון. יש להמליץ על עיון מדוק־דק בציורים, המבליטים בבחירות את התאימות שבין % השומן לבין % המח"ש במרבית הפרות ההול־שטיניות שעמדו במחקר זה, על אף התנועה לגבי תכולת מח"ש מבחינה אינדיבידואלית.

של דבר כי בעתיד הקרוב אפשר יהיה לבדוק את חלבן של מספר פרות גדול יותר לגבי תכ־לת המח"ש שבו. ניתן לשער כי בעתיד הלא רחוק תתפשט בדיקת המח"ש בחלב וממדיה ית־רחבו בקנה מידה לאומי. ככל שתגבר ההכרה בחשיבות תכולת המח"ש כן תתפשט הבדיקה. ואין הדבר דימיוני כל כך; בדיקות מח"ש נכללו כבר, אמנם בצורה מוגבלת, בתכניות הטיפוח של מדינת וואשינגטון. גם בקליפורניה החלו בבדיקות אלו בעדרים מסויימים. פה ושם. 2. יש לפתח במסגרת ההתאחדות של בוקרי הולשטיין־פריזיאן שיטה לבדיקות ורישום תכ־לת מח"ש; מוטל עלינו לפתח את הדבר בדרך דומה לזו המבוצעת לגבי תכולת השומן בחלב. יתר על כן, נתוני ביקורת זו צריכים להיזת מוב־אים לידיעתם של כל המטפחים, כך שיוכלו לתכ־נן את פעולות הטיפוח שלהם בהתאם.

כיום אין שיטת הרישום שלנו מאפשרת תכ־ללת נתונים לגבי תכולת המח"ש. אמנם יתכן שהצורך ברישום כזה יתעורר רק בעוד מספר שנים, אולם עלינו לתת את דעתנו על כך כבר היום, על מנת שנהיה מוכנים לכלול אף את האינפורמציה הזו לגבי בנות גזע ההולשטיין. 3. בהכרח נגיע לידי כך שנתונים על המח"ש יכללו אף בתעודות היוחסין של פרוטינו. יתכן אף שנגיע לידי כך שנשמיט מן התעודות את תנובת השומן הכללית בק"ג, ונסתפק בתנובת חלב כללית, % שומן ו־% מח"ש; פירושו של דבר כי נגיע אולי למצב כזה בו חלק מן הנתו־נים שנהנים בעלי ערך כיום יהיו מיותרים.

עקרות בעדרים רבים בוויסקונסין

משך שנים אחדות התבלטה בעדרים רבים בוויסקונסין (ארה"ב) עקרות שפגעה בפרים כבפרות. אולם בפרות היתה הפגיעה גלויה יותר. היתה זו עקרות קשת־עורף שהופיעה באותם המשקים מדי שנה בשנה.

מחקרים שנערכו באוניברסיטת וויסקונסין הראו שתופעת העקרות שכיחה באזורים, בהם המספוא דל במאנגאן (Mn), כלומר — כשמתכונתו בקילו אחד של חומר יבש מהמספוא היא פחות מ־20 מיליגרם, בה בשעה שבאזורים, בהם פיריית הפרות היא נורמאלית, מתכונת המאנגאן היא למעלה מ־50 מ"ג (מדובר בכמות הכללית של מאנגאן מבלי להביא בחשבון את מהות התרכיבות של יסוד זה בצמחים).

אנדרה וואזין